हेक्का Hiccough.

हेट् 1 P. (हेठति) 1 To be wicked. -2 To vex, trouble, harass. -3 To strike, hurt, injure. -4 To be born or produced. -5 To purify. -6 To cause prosperity, produce happiness.

हेठः 1 Vexation. -2 Hindrance, obstruction, opposition. -3 Injury, hurt.

हेड् I. 1 Ā. (हेडते) To disregard, slight, neglect; अहेडमानास्त्वरया स्म दूता रात्र्यां तु ते तत्पुरमेव याताः Rām. 2. 68. 22. -II. 1 P. (हेडति) 1 To surround. -2 To attire.

हेडः Disregard, slight. -Comp. -**जः** anger, displeasure.

हेडाबु (बु) कः A horse-dealer.

हेतिः *m., f.* [हन्-करणे क्तिन् नि०] A weapon, a missile; समरविजयी हेतिदलितः Bh. 2. 44; R. 10. 12; Ki. 3. 56; 14. 30. -2 A stroke, injury. -3 A ray of the sun. -4 Light, splendour. -5 Flame; वहन्ति सर्वभूतानि त्वत्तो निष्क्रम्य हेतयः Mb. 5. 16. 6; Śi. 14. 25. -6 An implement, instrument; सध्र्यङ् नियम्य यतयो यमकर्तहेतिं जह्युः स्वराडिव निपानखनित्रमिन्द्रः Bhāg. 2. 7. 48. -7 Shot, impact (of a bow-string). -8 A young sprout.

हेतुः [हि-तुन् Uṇ. 1. 73] 1 Cause, reason, object, motive; इति हेतुस्तदुद्भवे K. P. 1; Māl. 1. 23; R. 1. 10; नीचैराख्यं गिरिमधिवसेस्तत्र विश्रामहेतोः Me. 25; Ś. 3. 12. -2 Source, origin; स पिता पितरस्तासां केवलं जन्महेतवः R. 1. 24 'authors of their being'. -3 A means or instrument. -4 The logical reason, the reason for an inference, middle term (forming the second member of the five-membered syllogism). -5 Logic, science of reasoning. -6 Any logical proof or argument. -7 A rhetorical reason (regarded by some writers as a figure of speech); it is thus defined :— हेताहतुमता सार्धमभेदो हेतुरुच्यते. -8 (In gram.) The agent of the causal verb; P. I. 4. 55. -9 (with Buddhists) Primary cause. -10 (with Pāśupatas) The external world and senses (that cause the bondage of the soul). -11 Mode, manner. -12 Condition. -13 Price, cost; दीनाराणां दशशती पञ्चाशदधिकाभवत्। धान्यखारीक्रये हेतुर्देशे दुर्भिक्षविक्षते Rāj. T. 5. 71. (*N. B.* The forms हेतुना, हेतोः, rarely हेतौ, are used adverbially in the sense of 'by reason of', 'on account of', 'because of', with gen. or in comp.; तमसा बहुरूपेण वेष्टिताः कर्महेतुना Ms. 1. 49; शास्त्रविज्ञानहेतुना; अल्पस्य हेतोर्बहु हातुमिच्छन् R. 2. 47; विस्मृतं कस्य हेतोः Mu. 1. 1. &c.). -Comp. -**अपदेशः** adducing the *hetu* (in the form of the five-membered syllogism). -**अवधारणम्** (in dram.) reasoning. -**आक्षेप** (in Rhet.) an objection accompanied with reasons; न स्तूयसे नरेन्द्र त्वं ददासीति कदाचन । स्वमेव मत्वा गृह्णन्ति यतस्त्वद्धनमर्थिनः ॥ इत्येवमादिराक्षेपो हेत्वाक्षेप इति स्मृतः । Kāv. 2. 167-168. -**आभासः** 'the semblance of a reason', a fallacious middle term, fallacy; (it is of five kinds :— सव्यभिचार or अनैकान्तिक, विरुद्ध, असिद्ध, सत्प्रतिपक्ष and बाधित). -**उत्प्रेक्षा**, -**उपमा** a simile accompanied with reasons. -**उपक्षेपः**, -**उपन्यासः** adducing a reason, statement of an argument. -**कर्तृ** *m.* the causal subject; याजयेदिति हेतुकर्तुरेवैतत् प्रत्यक्षं वचनम्, लक्षणया यजेः कर्तुः ŚB. on MS. 10. 8. 39. -**दुष्ट** *a.* unreasonable. -**दृष्टिः** scepticism. -**बलिक** *a.* strong in argument. -**युक्त** *a.* well-founded. -**रूपकम्** a metaphor accompanied with reasons. -**वादः** 1 disputation, controversy. -2 fraud (कपट); न हेतुवादाल्लोभाद्वा धर्मं जह्यां कथंचन Mb. 5. 91. 24. -3 assigning a cause (sceptically); न यक्ष्यन्ति न होष्यन्ति हेतुवादविमोहिताः Mb. 3. 190. 26. -**वादिन्** 1 a disputant. -2 a sceptic. -**विशेषोक्तिः** a mention of difference accompanied with reasons; एकचक्रो रथो यन्ता विकलो विषमा हयाः । आक्रामत्येव तेजस्वी तथाप्यर्को नभस्तलम् ॥ सैषा हेतुविशेषोक्तिस्तेजस्वीति विशेषणात् ॥ Kāv. 2. 328-329. -**शास्त्रम्** a logically-treated work, any heretical work questioning the authority of Smṛitis or revelation; योऽवमन्येत ते मूले हेतुशास्त्राश्रयाद् द्विजः Ms. 2. 11. -**हेतुमत्** *m.* du. cause and effect. °भावः the relation existing between cause and effect.

हेतुक *a.* 1 Causing, producing (at the end of comp.). -2 Destined for. -**कः** 1 A cause, reason. -2 An instrument. -3 A logician; Ms. 12. 111.

हेतुता, -त्वम् Causation, the existence of cause.

हेतुमत् *a.* 1 Having a reason or cause. -2 Having the *hetu*. -*m.* An effect.

हेतुवन्निगदः A prose (Vedic) statement supplying or stating the purpose; असति हेतौ न ह्यत्रानुयाजान् यक्ष्यन् भवतीति हेतुवन्निगदो नोपपद्येत। ŚB. on MS. 4. 1. 41.

हेमम् [हि-मन्] 1 Gold. -2 The thorn-apple. -**मः** 1 A dark or brown-coloured horse. -2 A particular weight of gold. -3 The planet Mercury. -**मा** 1 The earth. -2 A handsome woman.

हेमन् *n.* [हि-मनिन्] 1 Gold; हेम्नः संलक्ष्यते ह्यग्नौ विशुद्धिः श्यामिकापि वा R. 1. 10. -2 Water. -3 Snow. -4 The thorn-apple. -5 The Keśara flower. -6 Winter, the cold season. -7 The planet Mercury. -8 The Dhattūra plant.; हेमनामकतरुप्रसवेन त्र्यम्बकस्तदुपकल्पितपूजः N. 21. 34. -Comp. -**अङ्कः** *a.* adorned with gold; Mu. 2. 10 (v. l.); see next word. -**अङ्ग** *a.* golden; सुगाङ्गे हेमाङ्गं नृबर तब सिंहासनमिदम् Mu. 2. 10. (-**ङ्गः**) 1 Garuḍa. -2 a lion. -3 the mountain *Sumeru*. -4 N. of Brahman. -5 of Viṣṇu. -6 the *Champaka* tree. -**अङ्गदम्** a gold bracelet. -**अद्रिः** 1 the mountain *Sumeru*. -2 N. of an author of the encyclopædic work चतुर्वर्गचिन्तामणि. -**अम्भोजम्** a golden lotus, Nelumbium Speciosum (variety yellow); हेमाम्भोजप्रसवि सलिलं मानसस्याददानः Me. 64. -**अम्भोरुहम्** golden lotus; हेमाम्भोरुहसस्यानां तद्वाप्यो धाम सांप्रतम् Ku. 2. 44. -**आह्वः** 1 the wild *Champaka* tree. -2 the *Dhattūra* plant. -**कक्ष** *a.* having golden walls. -**क्षः** a golden girdle. -**कन्दलः** coral. -**करः, -कर्तृ, -कारः, -कारकः** a goldsmith; (हृत्वा) विविधानि च रत्नानि जायते हेमकर्तृषु Ms. 12. 61; हेममात्रमुपादाय रूपं वा हेमकारकः Y. 3.